

Talousarvioaloite TAA 195/2015 vp

Riitta Myller sd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä valtion ja kuntien tietojärjestelmähankkeisiin (14 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Kuntien yhdistymisten ja terveydenhuollon yhteistoimintajärjestelyjen vaikutuksesta monet kunnat ovat joutuneet luopumaan aikaisemmin käytössä olleista potilas- ja/tai asiakastietojärjestelmistään — Effica tai Pegasos järjestelmästä. Tieto- ja asiakirjahallintasuunnitelmien mukaan potilas- ja asiakastietoja säilytetään 18. ja 28. päivänä syntyneiden osalta ikuisesti (120 vuotta) ja potilaan ja asiakkaan kuoleman jälkeen 12 vuotta. Tämä tarkoittaa poisjäävän sähköisen potilastai asiakastietojärjestelmätietojen säilyttämistä ja katseluoikeuksien ylläpitoa vuosikymmeniä, jopa 120 vuotta. Näiden tietojärjestelmien yhdistäminen ja ylläpitäminen aiheuttaa kunnille kohtuuttomia kustannuksia. Jo pelkästään poisjäävien järjestelmien historiatietojen hallinnointi aiheuttaa kunnalle vuositasolla useiden kymmenien tuhansien eurojen ylimääräisen kustannuksen. Arkistointi edellyttää sähköisten historiatietojen ylläpitoa tai kaikkien potilas- ja/tai asiakastietojen tulostamista arkistoitavaksi.

1.9.2011 voimaan tullut tietohallintolaki edellyttää kaikkia julkisia toimijoita suunnittelemaan ja kuvaamaan toimintansa kokonaisarkkitehtuurin mukaisesti, ja myöhemmin noudattamaan kokonaisarkkitehtuurisuunnitelmaa järjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Suunnitelmiin ja kuvausten laatiminen edellyttää runsaasti henkilöresursseja ja neuvotteluja lukuisten toimijoiden välillä, minkä vuoksi käytännössä kuntien ja muiden asianomaisten toimijoiden on perustettava yhteinen kehittämishanke/kehittämishankkeita lain edellytysten täyttämiseksi. Tämä on kunnille lisärasite sekä taloudellisesti että henkilöressurssien osalta. Valtion tulee osaltaan osallistua sähköisten tietojärjestelmien kehittämisestä kunnille aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Vireillä oleva itsehallintoalueuudistus vielä lisää kuntien ja tulevan itsehallintoalueen tietohallinnon kustannuksia huomattavasti, kun terveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestelmät on tulevaisuudessa sovitettava yhteen ja vielä muiden itsehallintoalueen toimintojen kanssa. Kuntien on myös sopeutettava niihin jäljelle jäävä tietohallinto uuteen tilanteeseen.

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman yhtenä strategisena tavoitteena ja kärkihankkeena on digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen muun muassa ottamalla käyttöön digitaalisia oppimisympäristöjä ja kehittämällä yhden luukun digitaalisia julkisia palveluja. Näiden tavoitteiden toteuttaminen edellyttää myös riittävää resurssointia suunnitteluun, uusien tietojärjestelmien hankkimiseen ja kouluttautumiseen.

Valtion talousarvioehdotuksessa vuodelle 2016 esitetään kuntien ja valtion yhteisiin tietojärjestelmähankkeisiin 3 000 milj. euroa. Tämän vuoden talousarviossa tämän momentin määräraha on

Talousarvioaloite TAA 195/2015 vp

9 465 milj. euroa ja vuonna 2014 määräraha oli 16 995 milj. euroa. Hallitusohjelman tavoite digitalisaation edistämisestä ja hyödyntämisestä edellyttää nykyistä selvästi suurempaa panostusta kuntien ja valtion tietojärjestelmähankkeisiin. Tavoitetaso on vähintään vuoden 2014 tason saavuttaminen. Tietojärjestelmähankkeiden tehokas ja nopea toteuttaminen on nähtävä investointina, mikä tulevaisuudessa tehostaa julkisten palveluiden tuottamista ja alentaa myös kustannuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 14 000 000 euroa momentille 28.90.20 käytettäväksi valtion ja kuntien tietojärjestelmähankkeisiin.

Helsingissä 9.10.2015

Riitta Myller sd
Hannakaisa Heikkinen kesk
Elsi Katainen kesk